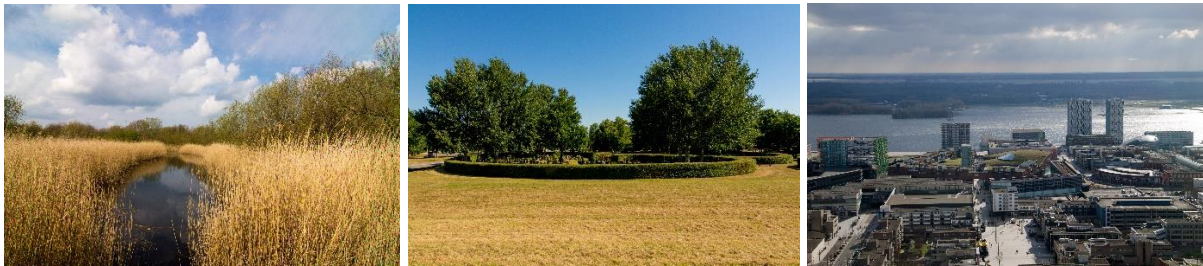

HET GROENBLAUWE KARAKTER

Almere is ontworpen als meerkernige stad. Verschillende stadskernen liggen verspreid in een uitgestrekt stadslandschap. Bij de inrichting van het lege polderland zijn bijzondere landschappen ontstaan. Zichtlijnen, velden, bossen, parken, vaarten, plassen en grachten. Dit groenblauwe karakter van Almere zit verweven tot in de stedelijke structuren. Het groen en – zeker ook – het water vormen het beeldmerk van Almere.

Flevopolder

Het landschap van Almere is onderdeel van het polderlandschap van de provincie Flevoland. Ingericht met lange lijnen in de lengterichting van de provincie met korte ritmische lijnen in de dwarsrichting. Je verplaatsen door het polderlandschap is een ervaring. De hoofdstructuur is bijna architectonisch opgebouwd met bomenlanen die ruimtelijk werken als een arcade. De landbouwwegen geven een andere ervaring door het gebruik van bosranden of bomenrijen aan de horizon en een verspringende blik van erf naar erf. Doordat de wegen en dijken nooit helemaal kaarsrecht zijn, maar ruime bogen en flauwe knikken bevatten, geeft dat de polder ritme en afwisseling.

Groenblauw raamwerk

Almere is een groene stad. Stad en land zijn in samenhang ontworpen. Volgens de opzet van Almere als meerkernige stad liggen de verschillende stadskernen verspreid in een uitgestrekt stadslandschap. Dit model is gebaseerd op de rond 1900 ontwikkelde tuinstadgedachte uit Engeland. De gedachte waar ook het Gooi uit is ontstaan. Waarbij wonen in het groen een alternatief bood voor de drukke en versteende steden in de Randstad. Een stadslandgoed dat niet was bedoeld voor de elite, maar voor de gewone man. Het heeft geresulteerd in een groenblauw raamwerk waarvan de opzet goed zichtbaar is op de plattegrond. Een uitgebreid, gevarieerd stadslandschap voor mens en dier vormt de natuurlijke tegenhanger van het stedelijk gebied. De stadsdelen worden met het groen duidelijk begrensd, waardoor contrastwerking tussen stad en raamwerk ontstaat. Het buitengebied bestaat uit natte natuurgebieden en plassen. De bossen, parken en weteringen lopen als een samenhangend netwerk tussen de stadsdelen door.

Het buurtgroen bestaat uit grachten, plantsoenen, speelveldjes en bosstroken, en vertakt zich via een stelsel van weteringen, parken, weiden en bossen naar het buitengebied.

Eerst beplant, toen bebouwd

De meerkernige opzet met zijn gefaseerde stadsontwikkeling was flexibel. In de begintijd is bewust reserveruimte opgehouden voor onvoorziene ontwikkelingen. Zo konden landbouwpercelen later naar nieuwe inzichten worden bebouwd. Wel dient er voldoende onbebouwde ruimte over te blijven, om de stadsdelen van elkaar gescheiden te houden. Almere is echter verder uitgedijd dan gedacht, waardoor op sommige plekken de grens tussen stadsdelen is vervaagd. Almere is eerst beplant, toen bebouwd. De groenaanleg liep vooruit op de bouw van de stad. Voorbeelden zijn het Kromslootpark en het Beginbos als oudste groenaanleg (1972–1976), de Begraafplaats van Almere Haven (1976) en het Beatrixpark (1976–1980) in Stad. Snelgroeïende bomen rondom nog te bebouwen land vormden groene kamers, en boden beschutting aan de eerste bewoners. Het prille groen is inmiddels tot wasdom gekomen. Het lege polderland is in enkele decennia veranderd in een stad met unieke natuurwaarden. De natuurwaarde van de groenblauwe gebieden zijn groot door de bijzondere flora en fauna. Met name de moerassige overgangsgebieden tussen water en land kennen een unieke soortenrijkdom.

De verschillende karakters van de groengebieden weerspiegelen de tijd waarin ze zijn aangelegd. Ze geven de stadsdelen een eigen gezicht. Het ene bosgebied is een weelderig geheel van bosjes, sloten, moerassen en velden, het andere volgt juist de strenge polderverkaveling met kaarsrechte grenzen en zichtlijnen. Bij de Lepelaarsplassen en de Noorderplassen (1976–1990) ervaar je de moerasnatuur, terwijl het stedelijke Weerwater (1981–1988) karakteristiek is met zijn parken en zicht op het stadscentrum.

Recreatie

Gebruik van het stadslandschap door de stedeling stond en staat voorop. Mede door de toenemende vrije tijd vanaf de jaren zestig werd de mogelijkheid geboden dichtbij huis te recreëren. Drukke stranden aan het Gooimeer, recreatieplassen, rustige bossen, natuur- en landbouwgebieden wisselen elkaar af. Net als sportvelden en volkstuinten. En er is een doorgaand netwerk van watergangen, openbare paden en (fiets)routes. Almere legt met zijn vrij liggende fietspaden, vaak samen met het water en aanpalende groen, de verbinding tussen woonbuurten en de groengebieden in het raamwerk. De opzet van Almere is succesvol gebleken. Nog altijd wordt de groene beleving door inwoners van Almere hoog gewaardeerd. Er is altijd natuur dichtbij om van te genieten.

Karakteristieken binnen dit thematische kader:

- Referentie 'peetvaders en -moeders': buitenplaatsen en landgoederen. Stad als landgoed.
- Een technisch vormgegeven dijk.
- Waterstaatkundige elementen: Hoge en Lage Vaart, gemalen, sluizen, etc.
- Lijnvoering met subtiele bogen en knikken is beleefbaar op de dijk.
- Lange lijnen – polderlijnen van water en wegen – in de lengte van de Flevopolder geven rust en oriëntatie op de hoofdlijnen.

- Korte ritmische lijnen in de dwarsrichting van de Flevopolder.
- De Vogelweg en het open landbouwhart vormen samen een uniek ruimtelijk ensemble.
- De wegtracés zijn doelgericht, maar lopen nooit helemaal kaarsrecht naar hun bestemming. Rechte stukken weg worden afgewisseld met ruime bogen en flauwe knikken. Dit creëert ritme en afwisseling.
- De lijnvoering van de wegen met specifieke beplanting en bomenlanen.
- Grens tussen bos en landbouw ontworpen als scherpe lijnen.
- Langs doorgaande wegen werken bomenlanen ruimtelijk als een arcade, beschut aan de binnenkant, maar ook in contact met de onbegrensde buitenruimte. Het geeft een gerichte blik.
- De landbouwwegen geven een eigen ervaring met een verspringende blik van erf naar erf, naar de bosranden of bomenrijen aan de horizon.
- Het groen (de buitenruimte van Almere) is evenwaardig aan bebouwing.
- Tuinstad
- Almere wordt gekenmerkt door polderbossen, waterpartijen en weides, die vanuit het buitengebied tot diep in de stad doordringen.
- Zichtlijnen en ruimtelijke verbindingen zijn identiteitsdragers.
- Waterlopen en recreatie wandel- en fietsroutes vormen de drager van de gebieden.
- Groene wiggen verbinden de kernen en de parkgebieden met de omliggende landschappen en natuurgebieden. Het gaat om de verbinding tussen de grote en kleine schaal, verbonden van de voortuin tot natuurgebied.
- Het Weerwater als centraal element in het raamwerk.
- Stedelijke functies zoals volkstuincomplexen, moestuinen en boomgaarden in het raamwerk.
- Recreatie en natuurbeleving is altijd dichtbij de inwoners van de stad.
- Grens tussen bebouwde omgeving naar groen vaak met een duidelijke begrenzing.
- Helder ruimtelijk contrast tussen de stad en de buitenruimte.
- Flexibiliteit als belangrijk criterium.
- Een zonering van stedelijk, met intensief recreatief gebruik in de rand, via een geleidelijke overgang naar een grootschalig groen met een stille, natuurlijke kern.